

Duch (1) str. 1

Duch (2) str. 2

Karel Funk

Co nám může přinést nějakou výhodu či blaženost pro pomíjivou stránku našeho života, to si ochotně, pohotově a dovedně osvojujeme. A jak si osvobodíme to nepomíjivé? Z poznání Ducha či Boha a jeho sil obsáhneme tolik, na kolik stačí stupeň našeho vývoje. Ten však není neměnný. Snahou, touhou a odvahou můžeme čerpat z darů, které Pán nabízí těm, kteří jej milují. Tak jako zamilovaný je neustále s objektem své lásky a nevymlouvá se na nedostatek času či energie, můžeme i my takto milovat Boha. Z jeho lásky se pak snáze odvodí i láska k bližním a pak nám bude vše ostatní přidáno. To není jen básnická biblická metafora.

Pak je to láska oboustranná. Pak se rozeznáme pod doteky neviditelných duchovních rukou jako hudební nástroj pod působením nejdokonalejšího virtuóza. Tvoří se nové melodie, přicházejí nové pohledy na známé věci, i nové prožitky. Je-li nástroj našeho těla poškozen čímkoli nedobrým, musí být postupně doladován. Na falešně znějící klávesy či struny musí být neustále brnkáno, dokud se nedocílí čistý zvuk, souznějící s orchestrem. Jinak nás dirigent stále vrací na chybně zahrané místo. Můžeme skřípat zuby, vztekat se na něho, ale logika je jednoznačná: buď hrajeme falešně, nebo čistě a je to jen na nás. Ze souzvuku s čistě hrajícím orchestrem můžeme mít radost, až když sami hrajeme vše čistě, jinak o kráse symfonie nástrojů nic nevíme. Pak nám zazní v plné kráse a vznešenosti. A jako jsou nesprávně znějící struny vyladovány proto, aby čistým zněním povznášely posluchače, i my musíme své bytí vyladit v první řadě z touhy oblažovat a zušlechťovat celek.

Avšak nemylme se

Kdybychom odkládali důvěru a touhu po Duchu, až se staneme jasnovidnými, asi bychom se nedočkali. Postup je opačný. Zážitek duchovna se musíme učit získávat z poctivosti denního i duchovního myšlení včetně studia duchovních nauk. Soudnost, bdělost úsudku a schopnost soustředění musí být napřed v běžném životě a na tom lze stavět duchovno. Rudolf Steiner hovoří o dvou světlech, která nesmějí zhasnout na cestě k duchovní vědě. Je to zdokonalení charakteru a na to navazující sebedůvěra a odvaha, nebojácnost. "Duchovní žák musí přímo vyhledávat příležitosti, jimiž se tyto ctnosti vytvářejí... hledět nebezpečí klidně do očí, těžkosti chtít přemáhat bez váhání: toto musí duchovní žák umět... musí to dovést tak daleko, že v situacích, při nichž byl dříve plný úzkosti, se musí stát nemožnou věcí, aby měl strach, aby neměl odvalu. Neboť dnešní člověk potřebuje onu sílu, která se vyvíjí v odvážných a nebojácných charakterech. Vypěstovat v sobě silnou důvěru v dobré mocnosti,

jakož i trpělivost a houževnatost v neumdlévajícím úsilí po duchovnu, která bude žáka pozvedat a nést". Pak uvidíme, že duchovní vývoj nevede k suchopárnosti či k bázlivému uhýbání před nepravostmi světa, naopak k bohatšímu a "šťavnatějšímu" prožívání mnohého, co nám ukáže teprve zčištěné citění, oproštěné od vášnivosti a chtivosti. Pak pocítíme, že prostor pro aktivity našeho nitra je nápaditější, svěžejší a pestřejší. Krajina naší duše už nebude jen jako mrtvé zboží v obchodním domě, které chce být prodáváno vnějším vzhledem či vsugerováním fiktivních potřeb.

Naopak bude naše duševní krajina po ukáznění, soudném výběru a očištění zájmů spíš jako zdravý les s nejrůznějšími druhy stromů, s hlubokými tichými zákoutími a vlhkou vůní, s hebcce mechovými polštářky i rozhledy do šíře kraje. Prohloubíme se k prožívání nálad, podobných jak rannímu svítání a sbírání mlh, tak polednímu tichu na prosluněné pasece či večernímu smíření, díkuvzdání a těšení se na blahodárny tichý odpočinek noci.

Duch (2)

Duchem nebývá vždy míněna jen ona univerzální nehmotná substance, ze které vše povstalo, ani jen věčná podstata lidské bytosti, ale ve spíše přeneseném smyslu i to nehmotné, co se z člověka po smrti může nějakým způsobem projevat. Můžeme se s duchem zemřelého nějak setkat? Je toto setkání příjemné a žádoucí? Máme se o to snažit? Může duch "strašit"?

Kdekdo z nás se o tyto otázky zajímá, ale většinou zůstává jen neurčité tušení čehosi mlhavého a nevíme, jak se k tomu postavit. I když je to téma velice obsáhlé, podívejte se přesto na věc trochu blíže a třeba nám ubude pár záhad a tajemno už nebude tak tajemné.

V dřívějších dobách bylo úkazů setkání se zemřelými mnohem více, protože lidé byli senzitivnější. Sílcí egoizmus uzavírá auru lidí jemnějším vlivům a izoluje je od neviditelného dění. Přesto si naši předkové jevy setkání se zesnulými nedovedli často správně vysvětlit a vyvozovali z nich ledacos mylně. Proč?

Co je posmrtný éterický dvojník a jak se projevuje

Tělem éterickým (životním, pránickým) je ožívováno tělo fyzické a všechny jeho životní projevy – trávení, myšlení, paměť, rozmnožování atd. Po smrti fyzického těla se duše odpoutává, ale éterický dvojník z ní odpadá a dožívá samostatně, dokud se nerozhodne. Zatímco se fyzické tělo rozkládá, zbytek těla životního, éterického, se ještě nějakou dobu opuštěně potuluje. Není v něm však už individuální vědomí zesnulého. Nese v sobě sice stopy minulého života zemřelého, ale jeho skutečné Já již není ve spojení s tímto zbytkovým rozpadajícím se útvarem a nekontroluje jeho projevy.

A v tom je právě zdroj nesčíslných omylů. V odloženém dvojníkoví působí síly podvědomí z minulých inkarnací. Navíc je vydán i na pospas různým elementálům astrontální říše. Nese si takové názory a city, jaké měl jeho pozemský člověk. Jimi se projevuje, dokud se nerozpadne. Neprochází kámalokou a není nijak poučován. Proto může při projevu pozemšťanům, kteří jej mají za skutečného zesnulého, tvrdit různé omyly a nepravdy, často i o životě na onom světě. Tato tvrzení mohou obsahovat mylné představy, jež měl jeho bývalý nositel a posmrtném životě.

Proto se sdělení z těchto zdrojů tak liší. Třeba posmrtný dvojník člověka, jenž žil v mládí materialisticky, ale později nastoupil duchovní cestu, nese dál stopy starého života, názorů, neřestí, pochybností o Bohu atd. Proto je při "vyvolávání duchů" víc klamů než pravdy. Dvojník bez ohledu bývalého majitele odloučený od jeho vědomé kontroly Já, může konat i nahodilé činy a vyslovovat různá sdělení, která odpovídají dávným stresovým a vypjatým situacím zemřelého, když byl třeba nemocný, rozrušený, kul pomstu, žárlil atd.

A zde jsme u "strašení mrtvých"

Může se stát, že dvojník pronásleduje toho, koho jeho bývalý majitel nenáviděl. Není to projevem spravedlnosti, ale obyčejné lidské nedokonalosti. Dvojník může i vyhrožovat a snažit se ublížit, protože je dosud nabitý někdejší zlobou.

Skutečný zesnulý bývá už někde jinde a o neplechách svého dožívajícího podvědomí, využívajícího ještě nerozpadlé síly starého éterického (tj. životního) těla buď neví, nebo je z toho nešťastný. V případech "strašení" se tedy nemusí nebát, naopak modlit se za klid a rozložení tohoto dvojníka, aby se jeho éterické látky rozpustily do kosmického éteru, ze kterého byly vzaty.

Poměrně silnou energií je nabit dvojník toho, kdo zemřel násilně. Stává se též, že při náhlé smrti třeba kvůli autohavárii, ve válce a podobně vyše zemřelý bezděčně svého dvojníka k pozůstalým, aby je uvědomil o jeho smrti. To jsou ony časté případy, které vypadají navenek nevysvětlitelně. Mluví se pak mlhavě o "síle myšlenky", ale je to jen fungování přirozeného mechanismu.

Často popisované jsou i případy pronásledování vraha různými hrůzami – i zde vyslal zavražděný mentální podstatu svého éterického těla, která nyní vraha pronásleduje a působí mu zasloužené utrpení. Může se k tomu přidat i vrahovo svědomí, což je pak užitečné. Poslední myšlenkou může zavražděný nabít svého dvojníka velkou silou prokletí vraha, aniž by zavražděný musel cokoli vědět o těchto věcech ze svého života. Funguje to spontánně. Vědci typu A.C. Clarka mohou ještě staletí spekulovat o jevech strašení, podezírat z podvodů či psychických poruch, ale k vysvětlení nedojdou, a je přitom tak prosté: strašidelné postavy zavražděných, které "straší" v místech jejich posledního zápasu, nebo sebevrahů, nejsou ničím jiným než těmito dvojníky, kteří už nemají individuální vědomí Já svého dřívějšího majitele.

Podobně však mohou "strašit" i ti, kteří si nechtějí uvědomit, že zemřeli, a třeba lpějí na svém obydlí, okolí atd. Egypťané vyzývali svého posmrtného dvojníka a dokázali síly nižšího éterického těla zesnulého magickým rituálem zafixovat pevně do jeho hrobky a nabít je magickým příkazem chránit klid těla "svého" pána a pronásledovat vykradače a jiné narušitele. To zakusili i archeologové ve 20. století.

I zde je toto vysvětlení jednoduché. Protože éterické tělo je vlastně oživujícím impulzem těla fyzického, je přirozené, že i odložený dvojník má nevědomou potřebu svého zachování či oživení. Proto je přitahován do spiritistických seancí, kde se přiživuje na životní síle média. Proto bývají média po seanci tak vyčerpaná. Kromě nich se médiím mohou vyjevit i různí zlomyslní duchové, astrální larvy nebo podvědomí zemských lidí, kteří právě spí.

Médium to nerozezná, protože v tranzu nemůže používat kontrolní síly svého Já. Pak se spiritisté naiv - ně radují, že se jim projevil tu Napoleon, tu nějaký světec, nebo aspoň babička Málková.

Těch slavných bývá pochopitelně víc. Jsou atraktivnější než setkání s nějakým strýcem Bonifácem, tetou Agátou či švagrem Habrem, ledaže by po nich zůstal kdesi zakopaný poklad, zaštrachaná závěť nebo nepodaný vynález. Éterický dvojník může být z těla vymístěn již i před fyzickou smrtí, například při agónii. Když umírající sleduje během agónie "knihu" svého života, poznává všechny vztahy, vidí své viny, které už nemůžou napravit. Cítí pak velikou lítost a touhu vše vyrovnat. Moc této touhy pak může být i hybnou silou éterického dvojníka. Poslední myšlenka člověka tedy vtiskuje dvojníkovi nasměrování k jeho dalšímu působení. Dvojník může uvědomit blízkého člověka, po němž umírající touží a kterému tak může být vyslána i přímá výzva, aby se dostavil k jeho loži. Dvojník může působit i ve snu a vnukat adresátovi poslední přání nebo sdělení umírajícího.

Jsou to jevy nadpřirozené, nebo přirozené?

Jak pro koho. Pro skeptika nadpřirozené. Nahlédnemeli však logiku věci, jsou to jen další zákony stvoření. Pak uvidíme, že vlastně nadpřirozeno neexistuje. V čase posmrtného života už člověk nemůže získat nic, nezasel zde. Tady je čas práce a setby, tam sklizně. Je to však zatím sklizeň nehmotná. Ta hmotná přijde až v dalším vtělení, kdy si ale člověk v hloubi nitra přinesl z doby odtělení hlas svědomí. Má pak svobodnou vůli, zda ho poslechne. Proto je tak důležité, jak odchází člověk do duchovních světů. Má opustit zemi v hlubokém pokání a pokoře před božím světem.

Poslední myšlenkou má být prosba, aby nám odpustili ti, jimž jsme ublížili, a za požehnání všem, i těm, kteří snad ublížili nám. Odcházející má aspoň mentálně vyrovnat všechny nesprávné vztahy. Nemá odejít s výčitkami a nenávistí. Má učinit dobrá předsevzetí pro budoucí život: učiní-li je ještě v těle, přejdou s ním do další inkarnace. Je-li přechod naplněn láskou a soucitem s bližními, kterým je odpuštěno, bude i odcházejícímu mnoho odpuštěno. K tomu je nutné obklopit odcházejícího člověka klidem, láskou, smířením.